

Міністерство освіти і науки України
Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка
Департамент освіти Сумської обласної державної адміністрації
Інститут педагогіки НАПН України
Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих НАПН України
Українська асоціація дослідників освіти

**ІННОВАЦІЙНИЙ РОЗВИТОК ВИЩОЇ ОСВІТИ: ГЛБОАЛЬНИЙ,
ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ТА НАЦІОНАЛЬНИЙ ВИМІРИ ЗМІН**

**INNOVATIVE DEVELOPMENT OF HIGHER EDUCATION: GLOBAL,
EUROPEAN AND NATIONAL DIMENSIONS OF CHANGE**

Матеріали ІХ Міжнародної
науково-практичної конференції

27-28 квітня 2023 року

Суми
Видавництво СумДПУ імені А. С. Макаренка
2023

УДК 378.091:001.895](477:4)(063)

I 66

*Рекомендовано до друку вченою радою
Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка
(протокол № 11 від 29.05.2023 р.)*

Редакційна колегія:

М. А. Бойченко – доктор педагогічних наук, професор
(відповідальний редактор);

А. А. Сбруєва – доктор педагогічних наук, професор;

А. К. Куліченко – доктор педагогічних наук, доцент;

М. М. Бикова – кандидат педагогічних наук;

Н. Г. Осьмук – кандидат педагогічних наук, доцент;

І. І. Проценко – кандидат педагогічних наук, доцент;

Ж. Ю. Чернякова – кандидат педагогічних наук, доцент;

І. А. Чистякова – кандидат педагогічних наук, доцент

Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін: матеріали ІХ Міжнародної науково-практичної конференції (27-28 квітня 2023 року, м. Суми). Суми: Вид-во СумДПУ імені А. С. Макаренка, 2023. 161 с.

Збірник містить матеріали Міжнародної науково-практичної конференції «Інноваційний розвиток вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри змін». У матеріалах конференції розглядаються механізми та методи підвищення конкурентоспроможності університетів України та проблеми і перспективи цифрової трансформації вищої освіти: глобальний, європейський та національний виміри; сучасні ризики вищої освіти України в умовах військової агресії РФ; інклюзивне освітнє середовище: глобальний, європейський та національний контекст; трансверсальний підхід у підготовці докторів філософії.

Матеріали конференції подано в авторській редакції.

УДК 378.091:001.895](477:4)(063)

молодіжних спортивних організацій мають можливості для вдосконалення таких ключових навичок, як комунікація, лідерство, робота в команді та керування часом. Означені навички є важливими для їхнього особистого та професійного зростання.

Молодь, яка займається волонтерством у міжнародних організаціях, часто стикається з різними культурними та національними відмінностями, при цьому усвідомлення таких відмінностей сприяє розвитку міжкультурної комунікації.

Участь у волонтерських заходах сприяє формуванню здорового способу життя серед молоді, а також популяризації спорту й мотивує інших молодих людей брати участь у активному спортивному житті.

Багато молодіжних спортивних організацій у Європейському Союзі активно обстоюють справедливість щодо сталого розвитку та захисту навколишнього середовища.

Таким чином, волонтерство в молодіжних спортивних організаціях Європейського Союзу є важливим засобом розвитку молоді, створенням суспільної свідомості та підтримкою ініціативи. Воно пропонує можливості для молодих людей висловлювати потенційну активність, допомагати суспільству набувати цінного досвіду та навичок для свого майбутнього розвитку.

ЛІТЕРАТУРА

Cuskelly, G. (2008). *Volunteering in community sport organizations: Implications for social capital*.

Volunteering in sports: An undeniable aspect of your organization's success. Retrieved from: <https://monclubsportif.com/en/blog/volunteering-sports-undeniable-aspect-organizations-success/>.

Brezonik, J. (2023). *Tips For Managing Youth Sports Volunteers*. Retrieved from: <https://www.sportsengine.com/club-admin/hq/tips-for-managing-youth-sports-volunteers>.

Алла Олексієнко

Запорізький державний медико-фармацевтичний університет

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПРОЦЕСУ ДІДЖИТАЛІЗАЦІЇ В МЕДИЧНИХ ЗВО

Останні декади весь світ неминуче піддавався процесу цифрової трансформації, адже високотехнологічні здобутки впроваджуються постійно у всі сфери життя, в тому числі і в сфері освіти. Однак пандемія COVID-19 та військова агресія проти України значно пришвидшили цей хід. Цифровізація стає напрочуд актуальною на сьогодні та докорінно змінює сутність освітнього процесу.

В контексті поняття «цифрова трансформація» науковці також вживають термін «діджиталізація», який вони тлумачать як процес оцифрування, тобто перенесення різних видів інформації, перетворення текстових, звукових, відео та інших даних у цифрові формати, що спрощує доступ до інформації. Слід зазначити, що розвиток цифрової грамотності населення України визначено пріоритетним на державному рівні, а цифрова компетентність стає неодмінною складовою як в повсякденному, так і в професійному житті. У зв'язку з цим, очевидним викликом стає готовність сучасного викладача до успішної діджиталізації освітнього процесу.

Перехід на дистанційну форму навчання торкнувся й медичної освіти, однак процес інтеграції новітніх інтерактивних технологій має свою специфіку в медичних закладах вищої освіти, адже найголовнішою метою навчання є набуття професійних навичок для компетенцій для успішного опанування професії лікаря або фармацевта.

Очевидно, що під час військової агресії основною проблемою в організації навчального процесу став захист життя як викладачів, так і студентів ЗВО. Саме тому заняття проходять не тільки синхронно, але й асинхронно, в залежності від стану повітряної тривоги під час заняття, на відміну від часів пандемії, коли заняття проводились тільки онлайн. Тож беззаперечною перевагою стає використання цифрових матеріалів та різноманітних інтерактивних технологій, які допомагають студентам опанувати необхідні навички як під час заняття, так і самостійно.

Так, наприклад, в Запорізькому державному медико-фармацевтичному університеті (далі – ЗДМФУ) активно використовуються симулятор віртуальних лабораторій «Labster» , який дозволяє додати до навчання студентів індивідуальне засвоєння лабораторних навичок та візуалізувати теорію, а також технологія 3D Ogranon Anatomy VR, яка є фактично інтерактивним анатомічним атласом та дуже зручна для презентації нового матеріалу студентам.

Процес діджиталізації значно вплинув й на форми занять з іноземних мов в медичних ЗВО, активно впроваджуються он-лайн курси з англійської та латинської мов. Під час занять з іноземних мов в ЗДМФУ для опанування навичок окрім традиційних методів використовуються такі ресурси як Quizlet, який сприяє ефективному вивченню нових лексичних одиниць, та Kahoot!, що в ігровій формі дозволяє перевірити вивчені теми. Крім вищезазначених ресурсів, студентам доступні різні інтерактивні додаткові онлайн курси з англійської мови, які охоплюють всі види мовленнєвої діяльності та дають змогу студентам працювати автономно.

Слід відмітити, що процес діджиталізації має і свої недоліки. Однією з суттєвих проблем є відсутність стабільного підключення до інтернету, внаслідок чого в навчальному процесі стає неможливим чітко визначати періоди для виконання завдань та самостійної роботи студентів, що значно ускладнює викладачеві контроль за успішністю здобувачів освіти. Іншим беззаперечним недоліком є втрата «живої» комунікації між студентами та викладачами, що призводить до втрати навичок комунікабельності, командної роботи, навичок професійного спілкування як із однокурсниками, так і в майбутньому з пацієнтами та членами їх сімей. Базисом під час процесу діджиталізації залишаються письмові види роботи, а відсутність можливостей усно презентувати свої знання може стати проблемою для деяких студентів.

Іншим викликом для процесів цифровізації є неоднорідність технологічних баз університетів, через відсутність чітких нормативних інструкцій щодо інструментів дистанційної освіти. Завдання адаптувати університет до різних цільових груп, створити широку технічну базу, щоб відповідати умовам спроможності до конкуренції на ринку услуг освіти, надаючи більше можливостей та різноманітних інструментів для навчання студентів, покладається відтепер на сам університет. Основним інструментом дистанційного навчання в ЗДМФУ, наприклад, є ліцензійні ресурси компанії Microsoft (Microsoft Teams, Microsoft Forms, Microsoft One Note). Ці ресурси найбільш повноцінно надають можливість проводити заняття, наближені до аудиторних, презентувати новий матеріал, контролювати рівень засвоєння матеріалу за допомогою тестів, проводити статистичні аналізи успішності як групи, так і окремих студентів.

Отже, можна зробити висновок, що діджиталізація в сучасному суспільстві стала рушійною силою у всіх сферах життя, особливо в освітньому процесі, а особливою вимогою стає готовність викладача використовувати нові цифрові інструменти для підвищення ефективності навчального процесу, в той час як здобувачі вищої освіти повинні продемонструвати високий рівень своєї відповідальності, вмотивованості та самоконтролю, щоб опанувати матеріалом без постійного стороннього контролю.

ЛІТЕРАТУРА

- Актуальні питання вищої медичної (фармацевтичної) освіти: виклики сьогодення та перспективи їх вирішення : матеріали XVIII Всеукр. наук.-практ. конф. в онлайн-режимі за допомогою системи Microsoft Teams (Тернопіль, 20-21 трав. 2021 р.). (2021). Тернопіль: ТНМУ.
- Марковець, О. С. (2020). Використання інтернет-ресурсів та цифрових технологій у професійній діяльності педагога. *Сучасні тенденції розвитку інформаційно комунікаційних технологій в освіті*: зб. матеріалів II Міжн. наук.-практ. конф. в

рамках Міжнародного освітнього форуму «Цифрова трансформація освіти» (сс. 38-40). Рівне: РОШПО.

Биков, В. Ю., Литвинова, С. Г., Луговий, В. І. (Ред.) (2019). *Теоретико-методологічні засади інформатизації освіти та практична реалізація інформаційно-комунікаційних технологій в освітній сфері України : монографія*. Київ: Компринт.

Пан Бо

Сумський державний педагогічний університет імені А. С. Макаренка

ПРОВІДНІ МЕТОДИ ФОРМУВАННЯ МИСТЕЦЬКО-ПІЗНАВАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ

Застосування упродовж освітнього процесу різних методичних засобів з метою формування мистецько-пізнавальної компетентності молодших школярів позитивно впливає на мистецьке навчання. Варто підкреслити, що від науково обґрунтованого вибору методів залежить результативність досліджуваного феномену в напрямі розробки авторської методики.

Мета даної публікації вбачається у висвітленні основних методів формування мистецько-пізнавальної компетентності молодших школярів.

У процесі дослідницької роботи було застосовано загальнонаукові методи, що дали змогу порівняти підходи до визначення основних методичних засобів.

Розуміння методу як сукупності педагогічних способів, спрямованих на з'ясування різних завдань і усвідомлення змісту мистецької освіти дає можливість наголосити на їх важливості у музично-навчальному процесі. Доведено, що пізнавально-творчі можливості учнів розвиваються під час спілкування з музичними явищами, в процесі комплексного аналізу музичних творів. Отже, тільки власна продуктивна діяльність є запорукою глибоких переживань, естетичної насолоди, високохудожніх смаків, формування мистецької компетентності.

Серед загальних методів музичного навчання та виховання виділяються: методи формування музично-естетичної свідомості; методи організації музично-естетичної діяльності та формування досвіду практичної музичної творчості; методи стимулювання практичної музичної діяльності; методи музичного самонавчання (Масол, Гайдамака, Белкіна, Калініченко, Руденко, 2006).

У контексті вищезначених груп методів виокремлюється комплекс методів для формування мистецької компетентності молодших школярів, а саме: метод художнього порівняння на основі контрасту та повторюваності; метод художнього вправління та створення художніх

Kaszowska Malgorzata Urszula. Wpływ towarzystwa gimnastycznego sokół w rozwój wychowania fizycznego na ziemiach łańcuckich w latach 1914 1918	93
Коханов Данііл, Коханова Наталія. Використання інформаційно-комунікаційних технологій для формування критичного мислення школярів.....	96
Криводуд Євген. Підготовка педагогів до роботи у літніх таборах США.....	98
Лемешко Дмитрій. Підготовка магістрів аграрної галузі: досвід Познанського університету природничих наук	100
Лі Лей. Професійна підготовка майбутніх піаністів-виконавців у закладах вищої освіти США: досвід Каліфорнійського університету	102
Лян Цзи. Педагогічні умови формування естетичної культури учнів основної школи засобами музичного фольклору	104
Нечипоренко Анна. Виховний потенціал закладів позашкільної освіти в організації гурткової роботи з образотворчого мистецтва для обдарованих учнів	106
Нечипоренко Володимир. Волонтерство як напрям виховної діяльності молодіжних спортивних організацій у країнах Європейського Союзу.....	108
Олексієнко Алла. Проблеми та перспективи процесу діджиталізації в медичних ЗВО	109
Пан Бо. Провідні методи формування мистецько-пізнавальної компетентності молодших школярів.....	112
Пахотіна Тетяна. Досвід дистанційної виховної роботи в Республіці Польща	114
Рудницький Євген. До питання про професійну підготовку магістрів з комп'ютерних наук в університетах США	116
Стрюченко Ігор. Форми та методи формування світоглядної культури вихованців закладу позашкільної освіти	118
Сусіденко Дмитро. Напрями організації дозвіллевої діяльності учнівської молоді в системі позашкільної освіти США	120
Сюй Мінї. Організаційно-педагогічні умови формування художньо-комунікативних умінь майбутнього вчителя музичного мистецтва у процесі фортепіанного навчання	122
Тао Є. Потенціал засобів музичного мистецтва для формування інтеркультурної толерантності підлітків	124
Товстуха Костянтин. Розвиток трансверсальних навичок фахівців з міжнародного права: досвід європейських університетів.....	126